Пише: Вили Вимер
недеља, 30 март 2008 03:00

Писмо које је почетком маја 2000. Вили Вимер, тада потпредседник Парламентарне скупштине ОЕБС, упутио немачком канцелару Герхарду Шредеру, данас, након самопроглашења независности Косова и признања те независности од кључних земаља Запада, док се Србији и даље нуде нејасне "европске перспективе", изгледа готово пророчки.

Америчка страна, написао је Вимер, "свесна је и спремна да у глобалном оквиру, због остваривања својих циљева, поткопа и укине међународни правни поредак настао у прошлом веку као резултат Другог светског рата. Тамо где међународно право стоји на путу, треба га уклонити."

Господин Вимер, експерт за безбедност и посланик Бундестага владајуће CDU (Демохришћанске странке Немачке) од 1976. године, у разговору за "Новости" истиче:

- Тиме што су САД и поједине чланице ЕУ признале Косово није добијено ништа осим новог "северног Кипра". У овом случају много тога грађено је на политичком живом песку и, правно гледано, независно Косово је мртворођенче.

*** Како ће се признавање Косова одразити на стабилност Европе?**

- Занимљиво је да се баш у бившем финском председнику Ахтисарију нашао неко ко ће довести до апсурда Завршни документ из Хелсинкија. Управо том документу и међународном праву Европа може да захвали што од 1945. године није водила рат. Централна тачка овог документа је заштита територијалног интегритета. Право на самоопредељење, свакако на једном веома високом нивоу, подређено је тој заштити територијалног интегритета.

Са тим се може живети, као што потврђују примери Јужног Тирола, Немачке и Белгије, финских Оландских острва, настањених шведским становништвом... Сада је то право на самоопредељење надређено свему осталом, па је оно постало - као што потврђују примери широм земаљске кугле, од Тибета, преко Тајвана, до Кавказа, Индонезије, Африке и Боливије - стравично "оружје" у служби спровођења властитих интереса.

*** Да ли вас изненађује што је једнострано проглашену независност Косова признао релативно мали број земаља? Или се то и могло очекивати?**

- То се знало унапред, будући да су пре могућег гласања у Савету безбедности УН заинтересоване стране путовале широм планете. Било је савршено јасно да су несталне чланице Савета у већини против независности Косова. Треба само погледати границе

које су по географској карти исцртале колонијалне силе па ће бити јасно откуд то одбијање. Ту се ништа није променило, мада је, нема сумње, на ову или ону државу вршен притисак.

*** "Грешку" генерала Ајзенхауера, из доба Другог светског рата, због које амерички војници нису стационирани на нашем простору, покушао је да исправи, како сте констатовали, рат против СРЈ. Који би могао да буде следећи корак у коначном исправљању те "грешке"?**

- Америчке дипломате последњих дана врло јасно су истицале да, кад је Русија у питању, поново размишљају у категоријама из Другог светског рата. Намера је да се Русија истисне са Балкана што је даље могуће, а уколико се у томе не успе, онда ће се, према мом виђењу ствари, изаћи из оквира садашњег решења за Косово, у намери да се једним другачијим обликом Албаније (великом Албанијом?) створи јачи механизам силе на јадранској обали. Биће, дабоме, тешко изводљиво у ту сврху још једном употребити "маглу" која се зове "хуманитарна интервенција".

*** Како видите будућност Србије, да ли ће она бити остављена изван европских развојних токова? Да ли је то, због њеног геополитичког положаја, уопште могуће?**

- Некадашњи канцелар Немачке др Хелмут Кол до краја свог мандата, а и потом, увек је пред очима имао један циљ: да отвори ново поглавље у књизи историје и кад су односи Немачке и Србије у питању, пошто је то успешно учинио у односу према руском народу. Иако се остали мање труде него што је то Кол чинио, Немачка - за разлику од Аустрије - то питање неће игнорисати. То за нас значи да Србију морамо посматрати такву каква јесте, што значи и њену улогу у Европи, која се подразумева.

*** Да ли је војно присуство САД на овом простору у функцији трајног онемогућавања јачања Србије, како сте пре осам година известили немачког канцелара Шредера?**

- Америчко присуство у региону има глобалностратегијски значај. У једном осетљивом подручју циљано су стварани такви односи који су и један "Бондстил" учинили могућим. То је много више повезано са контролом путева из региона ка Каспијском и Црном мору него са локалним стварима. Саговорници из региона увек су ми потврђивали да развој Косова има нарочиту улогу, поред осталог, у конфликту између Израела и Палестине . У том смислу, много је тога што указује на заинтересованост САД за албанско-муслиманска подручја.

Тешко је рећи какав ће у таквим околностима бити положај Србије у скорој будућности, јер су у игру укључени многи фактори. Најгоре би било када би се, у тешком положају у коме се налази, Србија и на унутрашњем плану политички распарчала.

*** Мислите ли да је Србија у прилици да бира између Русије и Запада или треба да буде "тампон зона"?**
- Нико не може у име своје земље да преузме на себе такав избор а да не претрпи тешке последице. Самит НАТО ове недеље у Букурешту показаће да ли Русија и убудуће треба да буде истискивана из Европе. При томе би свако у Европи морао да размишља о томе да ће Русија постојати и кад о НАТО више нико не буде говорио.

*** Сматрате ли и данас да се, како сте пре осам година констатовали, "ширењем НАТО, између Балтичког мора и Анадолије, обнавља територијална слика из времена кад је Римско царство било на врхунцу своје моћи"?**

- И у Букурешту ће се радити на томе, а и будући пријем Украјине и Грузије у НАТО, коме се ове недеље утире пут, употпуниће такву слику.

*** Видите ли крај тежњама САД да свет прекроје по властитим интересима?**
- Черчил би рекао да "воли Американце, али да до Јенкија баш много не држи". Добро се сећам времена кад се говорило о "заједници вредности" на Западу и при томе мислило на САД и Европу, заједно. А данас? Хелмут Кол се са својих путовања из Америке сваки пут враћао све забринутији. У Вашингтону је чуо да је "хладни рат завршен и добијен". Кол је говорио да се "са Русијом и Русима не може тако". То је и даље џиновски проблем, а ту је сада и Кина, у случају потребе и Индија. Постоје, наиме, људи којима би милија била Кина распарчана на седам делова него онаква каква је данас.

*** Како данас гледате на своје писмо упозорења, црне визије се остварују...**
- Желео бих да је било другачије. Постоји код нас у Немачкој прича о томе зашто се шта догађало. Да ли је утеха у чињеници да свако дрво не расте у небо, не знам.

ЕУЛЕКС БЕЗ ОСНОВЕ

*** Може ли Србија да се нада чланству у ЕУ и НАТО?**
- Претпоставке за то мора да створи ЕУ. Подвлачим ову реченицу. Управо с тим у вези, међутим, имам највеће сумње. Мисија Еулекс за Косово јасно ставља до знања да ЕУ у свом деловању такође више не стоји на јасним правним основама.

ВИМЕРОВО ПИСМО НЕМАЧКОМ КАНЦЕЛАРУ ГЕРХАРДУ ШРЕДЕРУ ИЗ АПРИЛА

2000. ГОДИНЕ

НАМЕРА ДА СЕ ТРАЈНО ИСКЉУЧИ СРБИЈА

У писму немачком канцелару Герхарду Шредеру, након конференције посвећене Балкану и проширењу НАТО, коју су крајем априла 2000. године у Братислави организовали Стејт департмент и амерички Ентерпрајз институт, Вили Вимер, тадашњи потпредседник Парламентарне скупштине ОЕБС (пре тога државни секретар у немачком министарству одбране), између осталог је написао:

"1. Организатори конференције су захтевали да се у кругу савезничких држава што је могуће брже изврши међународно признавање независне државе Косово.
2. Организатори су изјавили да се Савезна Република Југославија налази ван сваког правног поретка, а пре свега изван завршног документа из Хелсинкија.
3. Европски правни поредак представља сметњу за спровођење планова НАТО. У том смислу, знатно је погоднији амерички правни поредак за примену и у Европи.
4 . Рат против Савезне Републике Југославије вођен је да би се исправила погрешна одлука генерала Ајзенхауера из доба Другог светског рата. Због тога се из стратешких разлога тамо морају стационирати амерички војници, те да се тако надокнади оно што је пропуштено године 1945.
5. Европски савезници су учествовали у рату против Југославије да би де факто превазишли препреку и дилему која је настала после усвајања "Концепта нове стратегије" Алијансе у априлу 1999. године, односно настојање Европљана да се претходно добије мандат УН или КЕБС.
6. Не умањујући важност накнадне легалистичке интерпретације Европљана да је, наиме, код ширења задатака НАТО преко граница законски договореног подручја у рату против Југославије била реч само о изузетку, ипак је јасно да је у питању преседан на који се у свако доба свако може позвати, и тако ће многи убудуће и да поступају.
7. Ваљало би да се приликом садашњег ширења НАТО поново успостави територијална ситуација на простору између Балтичког мора и Анадолије каква је постојала у време Римског царства и то у доба када је оно било на врхунцу моћи и заузимало највеће територијално пространство.
8. Због тога Пољска мора да буде окружена са севера и југа демократским државама као суседима, а Румунија и Бугарска да обезбеде копнену везу са Турском. Србија (вероватно због обезбеђивања несметаног војног присуства САД) трајно мора да буде искључена из европског развоја.
9. Северно од Пољске треба да се оствари потпуна контрола над прилазима Санкт Петербурга Балтичком мору.
10. У сваком процесу праву народа на самоопредељење треба дати предност над свим другим одредбама или правилима међународног права.
11. Тврдња да је НАТО приликом напада на Савезну Републику Југославију прекршио сва међународна права, а нарочито све одговарајуће одредбе међународног права - није оспоравана.

...Америчка страна, изгледа, свесна је и спремна да у глобалном оквиру, због остваривања својих циљева, поткопа и укине међународни правни поредак који је настао као резултат Другог светског рата у прошлом веку. Сила има да стоји изнад права. Тамо где међународно право стоји на путу, треба га уклонити. Када је сличну судбину доживело Друштво народа, Други светски рат није више био далеко. Начин размишљања који води рачуна само о сопственим интересима може да се назове само тоталитарним."

Овако је Вили Вимер пре осам година упозорио свог канцелара након скупа којем су присуствовали и Данијел Фрид (тада амерички амбасадор у Пољској, а данас помоћник америчког државног секретара за европска питања), Брјус Џексон (тада председник америчког НАТО комитета, а данас спољнополитички саветник председничког кандидата Мекејна), Камерон Мантер (данас амерички амбасадор у Београду, а тада директор Центра за централну и источну Европу при Савету за националну безбедност), Димитриј Рупел (министар спољних послова Словеније), Мухамед Шаћирбеј (тада амбасадор БиХ у УН)...

Вечерње новости